

## Romani Pontifices

~~fol. 486~~  
fol. 386

## Clemens

Quare Episcopo stude munditie operum & cetera cognoscens locum ac digni-  
tatem tuam tanquam locum Dei obtinens, eo quod praes omni bus dominis  
sacerdotibus, Regibus, Principibus, Patribus, filiis, magistris, atq; subditis simul  
omnibus. Sic qua in Ecclesia sede cum sermonem facis ut potestatem habens  
iudicandi eos, qui peccaverunt, quoniam nobis ipis datum est quodeumq; liga-  
veritis etc. lib. 2. c. 11.

Iudica igitur Episcopo cum potestate tanq; Deus: sed poenitentes recipi. c. 12  
Da Deus Suis servis tuo quem elegisti Episcopum pascere sanctam gregem tuam  
et fungi Pontificatu tibi. Da ei Dne participationem sancti Spiritus, ut habeat  
potestatem dimittendi peccata secundum mandatum tuum solvendi omne vin-  
culum secundum potestatem, quam dedisti Apostolis lib. 8. c. 3.

Plura ex Constitutionibus non oportet adducere cum omnium manibus liber  
impor editus feritur

Episcopos vicem Apostolorum gerere dicebat Petrus Dominum docuisse ad Jacob.  
fratrem Domini Epist. 1.

Si Episcopi non obediunt omnes Presbyteri et non solum extorres infames sed  
extorrens a regno Dei, et consortio fidelium, ac a liminibus sanctae Dei  
Ecclesiae alieni erunt. Nam vestrum est eos instruere, eorum est vobis  
obedire, ut Deo cuius legatione fungimini dicente Domino qui vos  
audit me audit. Omnis enim Pontifex sacro crismate perunctus carus  
et fratrosus omnibus esse debet, quem quasi Christi locum tenentem  
honorare omnes debent, eiq; servare et obediens ad salutem suam fi-  
deliter existere.

Habentes tamen ineffabilem propitiationem omnipotentis et perpetui sacerdotis, qui similis nostri aequalis Patri Divinitatem usque ad humana submisit humanitatem usque ad Divina prouexit digne et pie de ipsius constitutione gaudeamus. quoniam etsi multis Pastoribus curam suarum ouium delegauit Ipse tamen dilecti gregis custodiam non reliquit. Serm. 2. Transiuit quidem in alios Apostolos uis potestatis istius, et ad omnes Ecclesie Principes Decreti Suius constituto emanauit quaecumque solueritis etc. sed non frustra uni intimatur quod omnibus commendatur. Petro enim singulariter hoc creditur, quia cunctis Ecclesie Rectoribus Petri forma proponitur Serm. 3. in anniuersario et serm. 2. in natiuitate Apostolorum.

Quamuis Beato Petro principaliter sit dictum Pasce oues meas ab uno tamen Domino ipsa omnium regitur cura. Pastorum serm. 14. de Pasce. Dni

Non aliter unus grex, et unus Pastor sumus, nisi quem ad modum Agrostus docet. Ipsum dicamus omnes, semus autem perfecti in eodem sensu, et in eadem sententia. Epist. 4. c. 2.

Absit a mea conscientia ut tam praua cupiditas meis studijs aduuetur ac non potius et meo, et omnium <sup>quino</sup> alta sapunt, sed humilibus consentiunt opera subruatur. Sancti illi et uenerabiles Patres qui in urbe Nicena mansuras usque in mundi finem Leges Ecclesiasticorum Canonum condiderunt, et apud nos toto terrarum orbe in suis constitutionibus uiuunt, et si quid usquam aliter quam illi statuerunt sine cunctatione cassatur: ut qua ad perpetuam utilitatem generaliter statuta sunt nulla commutatione uariantur, nec ad prouatum trahantur commo- dum qua ad bonum sunt commune prefixa. Et manentibus terminis quos constituerunt Patres nemo in ius tendat alienum. Sed intra fines proprios atque legitimos, prout qui ualuerit in latitudinem se caritatis exerceat. cuius satis rebus uberes fructus Constantinos. potest antistes acquirere si magis humilitatis ueritate nitatur. g.

si spiritu ambitionis infletur Noli altum sapere in Epist. 53.

Privilegia enim ecclesiarum s. Patrum Canonibus instituta et uenerabilis  
Nicene synodi fixa decretis nulla possunt improbitate conuelli, nulla noui-  
tate mutari Epist. 54.

Superbum nimis est et immoderatum ultra fines proprios tendere et anti-  
quitate calcata alienum ius uelle praeuipere atque ut unius crescat dig-  
nitas tot Metropolitanoꝝ impugnare Primatus, quietisq; prouincijs,  
et olim sanctae Synodi Nicene moderatione dispositis bellum noua per-  
turbationis inferre Epist. 55.

### Pelagius Secundus

Nullus Patriarcharum hoc tam profano uniuersalis uocabulo utatur. quia  
si unus Patriarcha uniuersalis dicitur, Patriarcharum <sup>nomine</sup> ceteris derogatur  
Sed absit hoc a fidei cuiusquam mente hoc sibi, uel uelle quempiam  
arripere, unde honorem fratrum suorum imminuere ex quantulacunq;  
parte uideatur. Quapropter charitas uestra neminem unquam in suis  
Epistolis uniuersalem nominet, ne sibi debitum subtrahat, cum alteri  
honorem offert indebitum. Frater et coepiscopus noster Joannes  
tantam ualiantiam sumpsit, ita ut uniuersa sibi tentet ascribere  
et omnia quae uniuersali capiti cohaerent, uidelicet Christo per  
electionem compati sermonis eiusdem Christi sibi fudeat membra  
subiungere. Scripta uniuersalis nominis nec dare unquam, nec accipere  
presumatis: ut uniuersa uos Ecclesia Patriarchas non solum in  
bonis operibus, sed etiam in ueritatis auctoritate cognoscat. Epist. 1.

### Gregorius primus

Quoniam Pastores constituti estis, et Dominus gregem ab his qui  
vobis commisit, Pastoribus, fructum multiplicati gregis expectat.

Ordo Dominum, qui uos animarum Pastores, quos elegit ante se dignos  
efficiat. In registro Epistolae, lib. 1. Ep. 5.

Cura Petro totius Ecclesiae, et Principatus committitur, et tamen

uniuersalis Episcopus non uocatur. Et uir sanctissimus consacerdos  
meus Ioannes uocari uniuersalis Episcopus conatur. Exclamare compellet,  
ac dicere. O tempora. o mores. ecce cuncta in Europa finibus Barbaros  
iuri sunt tradita, destructa urbes, euersa castra, depopolatae pro-  
uinciae, nullus terram cultor inhabitat, saeuunt, et dominantur  
quotidie in nece fidelium, Idolorum cultores, et tamen sacerdotes  
qui in paupere, et cinere flentes iacere deberent uanitatis sibi  
nomina expetunt. et nouis ac prophanis uocabulis gloriantur.  
Nunquid ego Sae in re <sup>propria</sup> causam defendo? Nunquid specialem iniuriam  
uindico? Causam omnipotentis Dei, causam uniuersalis Ecclesiae  
quis est iste, qui contra statuta Euangelica, contra Canonum Decre-  
ta nouum sibi usurpare nomen praesumit. Utinam uel sine immuni-  
tione unquam sit, qui uocari appetit uniuersalis. Si igitur sibi in  
Ecclesia ea illud nomen quisquam arripit, Uniuersa ergo Ec-  
clesia (quod absit) a statu suo corrumpitur, quando is, qui appella-  
tur uniuersalis, cadit. Sed absit a Christianorum cordibus nome-  
n istud blasphemiae, in quo omnium sacerdotum honor adimitur  
cum ab uno sibi dementer arrogatur. Certe pro Beati Petri Aposto-  
lorum Principis honore per uenerandam Chalcedonensem Synodum  
Romano Pontifici oblatum est. sed nullus eorum unquam hoc sin-  
gularitatis nomine aliquid assumpsit, nec uti consensit, ne dum priua-  
tum aliquid daretur uni honore debito sacerdotis priuarentur uni-  
uersi. Quid est ergo quod nos Suius uocabuli gloriam et oblatam  
non quaerimus, et alter sibi Sane etiam non oblatam eripere praesumit!  
Ille ergo magis est piissimorum Dominorum praecipione flectendus  
qui praecipis Canonice obedientiam praebere contendit. Ille coercen-  
dus est, qui sanctae uniuersali Ecclesiae iniuriam facit, qui corde  
tumet, qui gaudere de nomine singularitatis appetit, qui honori  
quoque uestri imperij se per priuatum uocabulum superponit. Ego em  
cunctorum sacerdotum seruus sum, in quantum ipsi sacerdotaliter uiuam  
lib. 4. epla 32. ad Mauritorium Augustum

Triste ualde est

B Sicut veneranda mihi uestra Sanctitas nouit per sanctam Chalcedonen Synodum Pontifici sedis Apostolica hoc uniuersitatis nomen oblatum est. sed nullus unquam praedecessor meorum hoc tam prophanum uocabulo uti consensit, quia uidelicet etiam unus Patriarcha uniuersalis dicitur Patriarchas, nomen ceteris derogabit. Sed absit hoc, absit a Christiani mente id sibi uelle queng arripere unde fratrum suor, honorem imminuere ex quantulacumque parte uideatur. Propterea sanctitas uestra in suis neminem unquam uniuersalem nominet, ne sibi debitum detrahat, cum alteri honorem offert indebitum. Nec in Saeculo de Serenissimis Dominis animum uestrum mordeat sinistra suspicio quia omnipotentem Deum metuit, et contra statuta Euangelica contra saecratissimos Canones agere aliquid nullo modo consentit. Agamus ergo ei gratias qui fecit ut in omni orbe terrarum unus esset grex et unum ouile sub se uno Pastore, memores semper quod nos praedicauit uirtutis admonet dicens. Solliciti seruare unitatem spiritus

A Triste ualde est ut patienter feratur quatenus despectis omnibus praedictus frater et coepus meus solus conetur appellari Episcopus. sed in Saeculo eius superbia quid aliud, nisi propinqua iam Antichristi esse tempora designantur, quia illum uidelicet imitatur qui spreto in sociali gaudio angelorum legionibus ad culmen conatus est singularitatis erumpere dicens. Super altis coeli exaltabo solium meum. Unde per omnipotentem Deum rogo ne pietatis uestra tempora permittatis unius hominis elatione maculari, neq tam peruersa uocabulo ullum quoquo modo praebatis assensum. I. 4. ep. 34. ad Corin. Augustinum

Sicut ueneranda mihi et caput superius

Ille qui in elemosinis, ueruijs et orationibus uidebatur occupatus ex eo in quo sedebat cinere, ex ea quam praedicabat humilitate uallam, tram sumpsit. ita ut uniuersa sibi tentet arripere, et omnia quae soli uni capiti cohaerent uidelicet Christus per elationem compatici seronis eiusdem Christi sibi studet membra subugare. Si hoc licenter dum permittitur honor Patriarchas, omnium negatur. Et cum fortasse is

in errore perit qui uniuersalis dicitur nullus iam Episcopus remansisse in  
statu ueritatis inuenitur. Obtestor ergo ut constanter ac sine prauidicio  
seruetis sicut accepistis Ecclesias, et nihil sibi in uobis Sac. tentatio diabolicae  
usurpationis ascribat. *Stato fortes. Stato securi.* Scripta cum uniuersalis  
nominis falsitate nec dare unquam nec suscipere praesumatis lib. 4  
epistola 36 ad Alexandrinum et Antiochenum Patriarchas.

Qui indignum te esse dicebas ut Epus dici deberes ad hoc perductus es  
ut despectus fratribus Epus appetis solus uocari.

Pelagius propter nefandum elationis uocabulum Concilij Constantinop.  
acta dissoluit.

Rogo ut fraternitas uestra cunctis sibi adulantibus atque erroris no-  
men deferentibus contradicat nec *Stulto ac superbo uocabulo* appellari  
consentiat. Perpende rogo quia in hac praesumptione temeraria pax to-  
tius turbatur Ecclesia et gratia contradicitur communiter omnibus  
diffusa. Si ergo Paulus membra Domini corporis certis extra Christum  
quasi capitibus, et ex ipsis quidem Apostolis subijci particulariter eui-  
tauit: Tu quid de Christo uniuersalis sanctae Ecclesiae capite in extremi  
iudicij es ducturus examine, qui cuncta eius membra tibi met conaris uni-  
uersalis appellatione supponere. Quis rogo in hoc tam peruerso uocabulo  
nisi ille ad imitandum proponitur, qui despectus angelorum Legionibus se,  
cum socialiter constitutis ad culmen conatus est singularitatis euadere  
ut et nulli subesse et omnibus praesse uideatur. Qui etenim dixit, in  
coelum conscendam etc. In appetitu superbi nominis illi esse similis conaris  
qui dum superbe Deo esse similis uoluit etenim donata similitudinis gram-  
amisit. Certum Petrus Apostolorum primus membrum sanctae et uniuersalis  
Ecclesiae est, Paulus, Andreas, Ioannes quid aliud sunt quam sin-  
gularium plebium capita? Et tamen sub uno capite omnes membra sunt.  
At nemo se unquam uocare uniuersalem uoluit. Uestra autem sanctitas agnoscat  
quantum apud se se tumet quae illo nomine uocari appetit, quo uocari  
nullus praesumpsit qui uere sanctus fuit. Nunquid nam non sicut  
ura sanctitas nouit per Chalcedonensem Synodum Suius Apostolicae sedis antist.

tes uniuersalis oblati nomine uocari sunt: sed tamen nullus unquam tali uocabulo appellari uoluit. Nullus sibi temerarium nomen arripuit ne si sibi in Pontificatus gradu gloriam singularitatis acciperet Sane omnibus fratribus denegasse uideretur. l. 4. ep. 38. ad Ioan: Constantinop.

In quibus se per omnem uersum Oecumenicum Patriarcham nominat, qui si iustitiam tenere uult, illum debuit admonere, ut se a superbo uocabulo com-  
pesceret. In isto scelerato uocabulo consentire nihil aliud est quam fidem prodere ep. 39. ad Sabmianum lib. 4.

Pacem tunc ueraciter nobiscum Sabebitis si proflam nominis superbiam declinetis. Nimis quippe iniquum est si si, qui praedicatores Summitatis facti sunt, de uani nominis elatione gloriantur in nefandi nominis appellatione scandalizati sumus. l. 6. ep. 5. ad Cypr. Const.

In suscipienda fratris, et consacerdotis nostri Syriaei Synodica epla, dignum non fuit ut pro causa proflami uocabuli moram facerem ne uni-  
tatem sanctae Ecclesiae perturbarem. Sed tamen de eodem superstitioso et superbo uocabulo eum admonere studui dicens quia pacem Sa-  
bere nobiscum non potest, nisi elationem praebiti uerbi corrigeret, quam prius apostata inuenit. Vos tamen eandem causam dicere nullam non debetis quia si Sane equanimiter portamus uniuersae Ecclesiae fidem corrumpimus, et ut de honoris uestri iniuria taceam, si unus Epus uocatur uniuersalis, uniuersa Ecclesia corruit. si unus uniuersalis cadit lib. 6. ep. 24. ad Antiochenum Patriarcham

Verbum superbiae per quod graue scandalum in Ecclesia generatur auferre festinate. Omnes magnos et uenerabiles esse cupio, quos tamen ut honor honoris omnipotentis Dei non detrahat. Nam quisquis se contra Deum honorari cupit, michi honorabilis non est. lib. 8. ad Syriacum Constant. ep. 28.

Nunquidnam si ex superbo ac proflano uocabulo meus i. Ab Antio

uocabuli se appellatione compescat. de qua re præcepit dicens ut pro appella-  
tione frivoli uocabuli inter nos scandalum generari non debeat. Sed ego  
ut imperialis pietas penset quia alia sunt frivola valde innoxia, atq;  
alia vesementer nociva. Nunquid cum se Anticristus veniens Deum  
dixerit, frivolum valde erit, sed tamen nimis perniciosum. Si quan-  
titatem sermonis attendimus due sunt syllabæ, si vero pondus ini-  
quitate, uniuersa pernicies. Ego autem fidenter dico, quia quisquis se  
uniuersalem sacerdotem uocat, uel uocari desiderat, in elatione sua Anti-  
christum præuenit, quia superbiendo cæteris præponit. Nec dispari su-  
perbia ad errorem ducitur, quia sicut peruersus ille Deus uideri uult  
super omnes homines, ita quisquis iste est, qui solus sacerdos appellari  
appetit super cæteros sacerdotes. l. 6. ep. 30. ad Mauricium Augustin.

Inter nos et ipsum propter appellationem Prosiani nominis est grauis discordia  
responsales fratris et consacerdotis nostri Cyriaci nisi communicare debuerunt  
quia auctore Deo in elationis errore non cecidi. Meus uero Diaconus  
cum prædicto fratre nostro Cyriaco missarum sollempnia celebrare non debet, quia  
per prosianum uocabulum culpam superbiae aut commisit, aut sequitur.  
Eundem uero fratrem admonere studui ut se a tali superstitione corrigeret  
l. 6. ep. 31. ad Alex. et Antiochen. Patriarchas

De his uero erroribus qui nunc in Constantinop. Eccl<sup>a</sup> præbentur exorti doc-  
tissime omnia, et ut iudicium tantæ sedis proferre decuit respondisti. Indicare  
quoque ueltra beatitudo studuit iam se quibusdam non scribere superba uoca-  
bula, quæ ex uanitatis radice prodierunt, et mihi loquitur dicens, sicut  
iussisti. Quod uerbum iussionis peto a meo auditu remoueri quia scio qui  
sum, qui estis. loco enim mihi fratres estis, moribus Patres. Non ergo iussi  
sed quæ utilia uisa sunt, indicare curavi. Non tamen inuenio ueram  
beatitudinem hoc ipsum quod memorie uestræ intuli perfecte tenere

uoluisse



uoluisse Nam dixi nec mihi uos, nec cuiquam alteri scribere debere  
 Et ecce in prefatione epistolae quam ad me ipsum, qui prohibui direxistis, superbae  
 appellationis uerbum uniuersalem me Papam dicentes imprimere curastis. Quod  
 peto dulcissima mihi uestra sanctitas ultra non faciat, quia uobis subtra-  
 hitur, quod alteri plusq[ue] ratio exigit praebetur. Ego enim non uerbis quaro  
 prosperari, sed moribus, nec honorem esse deputo in quo fratres meos honorem  
 suum perdere cognosco. Meus namq[ue] honor est honor uniuersalis ecclesiae, meus  
 honor est fratrum meorum solidus vigor. Tunc ego uere honoratus sum cum  
 singulis, quibusque honor debitus non negatur. Si enim uniuersalem me Pa-  
 pam uestra sanctitas dicit, negat se hoc esse quod me fatetur uniuersum. lib.  
 7. ep. 30. ad eosdem Patrucesas

Cognoscat fraternitas tua Ioanem quondam Constantinop. ciuitatis Ep[iscopu]m  
 contra Deum, contra pacem Ecclesiae in omnium despectum et iniuriam  
 sacerdotij, modestiae, ac mensurae suae terminos excessisse, et illicite in  
 Synodo superbum ac pestiferum Oecumenicum hoc est uniuersalis sibi uoca-  
 bulum usurpasse. Quod Pelagius agnoscens illum corripuit ut se a nouo, et  
 temerario superstitionis nomine cohiberet. Hortor, atq[ue] suadeo ut nullus  
 uestrum hoc nomen aliquando recipiat, nullus id consentiat, nullus scribat  
 nullus ubi fuerit scriptum admittat, uel subscriptionem suam adijciat:  
 sed integrum se ab huiusmodi uenenata infectione custodiat, et callido  
 insidiatori in se locum non praebet, quoniam hoc in totius Ecclesiae  
 iniuriam ad defectionem et in omnem uestrum despectum fit. Nam si  
 unus, ut putat, uniuersalis est, restat ut uos Episcopi non sitis. lib.  
 7. ep. 69 ad Eusebium Thessalonica

Peruersi superbiq[ue] uocabuli scandalum Ecclesiae de medio auferre. festinate  
 lib. 11. ep. 45. ad Cyriacum Constantinop. Patriarcham.

Quorum remisistis peccata. libet intueni illi discipuli ad tanta onera  
 Similitatis uocati ad quantum culmen gloriae sunt perducti. Ecce non solu[m]  
 de semetipsis secuti sunt, sed etiam alienae obligationis potestatem relax-  
 ationis accipiunt, principatumq[ue] superni iudicij sortuntur, ut uice  
 Dei quibusdam peccata retineant, quibusdam relaxent. Sic sic eos a Deo

luebat erigi, qui tantum pro Deo consenserant humiliari. Ecce qui districtum Dei  
iudicium metuunt animarum iudices fiunt, et alios damnant vel liberant qui  
semetipsos damnari metuebant. Iterum profecto nunc in Ecclesia Episcopi locum  
tenent ligandi, atque solvendi auctoritatem accipiunt qui gradum regiminis  
sortiuntur. Grandis sonus, sed graue pondus istius est sonoris. Durum quippe  
est, ut qui nescit tenere moderamina uitae suae, iudex uitae fiat alienae.  
Hormilia 26. in Euangelia

Initium Dei filius est, ipse est Petra, a qua Petrus nomen accepit, et super  
quam se edificaturum Ecclesiam dixit. Ipse super quam aedificata est emi-  
denter ostendit. Cum ait, Porta inferi non preualebunt aduersus eam. Sed  
Ecclesia in illius de qua dictum est soliditate Petra fundata nec minarum  
uentis concutitur et Coeli etiam doctores Ecclesiae sunt dicti, quia Dominus  
in eis praesidet, dum per eos sua iudicia exercet. quibus namque regni caelorum  
claves tribuit, eis ligandi et solvendi potestatem dedit. Per eos ergo iudicat  
quia quodcumque ab eis ligatum fuerit ligat. In Ital. 101.

### Leo nonus

Ioannes nimia uanitatis nouum nomen sibi usurpauit primus uti se a cunctis  
oecumenicum Patriarcham. i. uniuersalem et dici et scribi debere decreuit.  
Pro qua utique praesumptione a beatis Pontificibus Pelagio et Gregorio dig-  
na percussus est excommunicatione. cuius contagij macula ad huc uobis cum  
ipsa maledictione sic adhaerit, ut nunc quoque, uos ipsos Oecumenicos Patriarchas  
et appellare, et scribere non timeatis. Et certe nomen istud a sanctis Patri-  
bus in Chalcedoni Synodo, et reuerentiam sanctae Romanae et Apostolicae  
sedis sanctissimo decessori nostro Leoni Papa, et praclarissimo doctori  
successoribusque eius fuit oblatum: sed neque ab illo, neque ab ullo successor,  
illius constat saltem receptum. Et cui post Christum Iesum hoc nomen magis  
poterat aptari quam successoribus Petri? sed imitanda humilitas reueren-  
tendorum Pontificum, attendens quod ipse Princeps Apostolorum, non inueniatur  
dictus uniuersalis Apostolus, superbum refutauit uocabulum penitus uide-  
batur par dignitas subtrahi cunctis per orbem Praesulibus dum uni ex

toto arrogatur. Tanguam singuli dicerent uerbis ac factis quod magister  
 eorum et primus crucifigendus inquit Non sum lignus caput sursum ponere sed  
 declinare uultum in terram. Vestrâ ergo paternitas uideat quantum apud  
 se proteruita tumeat, quæ nec oblatum sibi a quoquam, nec concessum sed  
 potius denegatum, et sub anatsematis interpositione ab Apostolica et prima  
 sede, et a sanctis atq; Orthodoxis Patribus interdictum superstitiosum uoca-  
 bulum tanta obstinationis contumacia per quadringentos iam a Beatus  
 Papa Gregorio, et amplius annos usurpare non cessat. Et qualiter exemplo  
 Dni nri Jesu Christi, et suorum parati estis pro fratribus animas ponere  
 qui per tot tempora nolistis saltem inane nomen, et totius Ecclesie unitatem  
 sua insolentia scandalizans deponere c. 9. ep. ad Constantinos Episcopum

Quam lamentabilis est illa sacrilega usurpatio, qua te uniuersalem Patriarcham  
 uocabas ubiq; et scripto et uerbo cum omnis Dei amicus Suiusmodi horruerit  
 saltem Sonorari uocabulo. Et quis post Christum conuenientius possit  
 insigniri hoc uocabulo, quam cui dicitur Diuina uoce Tu es Petrus et  
 Verum tamen ~~ille~~ <sup>ille</sup> non inuenitur uniuersalis Apostolus dicitur  
 quamuis princeps Apostolorum, constitutus sit. nullus successor eius tam pro-  
 digioso prænominis penitus consensit appellari. Licet magno Leoni prædecessori  
 nro et successoribus suis hoc sanctas decreuit (Salcedon' Synodus. Nempe  
 ammaduercebant non esse amicum sponsi, qui pro sponso uellet amari, quin  
 potius paramyphum et Lenonem Antichristi qui aduersatur, et extollitur  
 supra omne quod dicitur Deus, aut colitur. Ecce ille Joannes uestre cuius  
 uesana adinventionis adhuc Saredes permanetis a Beatissimis Pontifi-  
 cibus Gregorio et Pelagio, successoribusq; eorum pro hac insolentia anatsema-  
 tizatus perijt. Jamq; per quadringentos et quadraginta annos sua contu-  
 macia sequaces præcipitare non cessat. Resipit ergo rogamus ab hac  
 infamia ne tu illius quoq; consors (quod absit) fias de quo dicitur omne  
 sublime uidit, et ipse est rex super omnes filios superbia. In Epistola  
 ad Michaellem Constantinos de nomine uniuersalis

Illi nempe facitis præiudicium de quo nec uobis, nec cuilibet mortalium  
 licet facere iudicium beatissimo et Apostolico Pontifice Siluestro Diuinitus  
 decernente, spiritualiq; eius filio Constantino religiosissimo Augusto cum

uniuersa Synodo approbante, ac subscribente ut summa sedes a nemine iudicetur in  
inviolabiliter et inconcluse sibi conseruato illo Præuilegio quod isdem Princeps quauis  
Baptismatis sui die deuotus contulit Pontifici Romano s. ut in toto orbe sacerdotis  
ita Sune caput Sabcant, sicut omnes iudices Regem Ep. 1. c. 10.

Decernentes sancimus ut principatum teneat tam super quatuor sedes Alexandri-  
nam, Antiochenam, Hierosolimitanam, ac Constantinopolitanam quamq; etiam super  
omnes uniuerso orbe terrarum Dei Ecclesias, et Pontifex qui pro tempore ipsius sancte  
Romanae Ecclesiae extiterit celsior et Princeps cunctis sacerdotibus totius mundi  
existat, et eius iudicio quaq; ad cultum Dei uel fidei Christianorum stabilitatem  
procuranda fuerint disponentur Verba dicuntur esse Constantini ex Epistola  
eadem c. 13.

Definitiuam sententiam uobis absq; consultu Rom. Pontificis non licet dare  
quod in sanctis Canonibus statutum si queritis poteritis inuenire s. quia om-  
nia Ecclesiarum maiores cause et difficiliores per sanctam et principalem sedem  
sunt finienda. ad duos Apyricos Episcopos

### Zosimus

Hic accedit sedis Apostolicæ auctoritas, cui in honore beatissimi Petri  
Patrum secreta peculiarem quandam sanxere reuerentiam Pro Celestino  
contra Concilium Apyricum.

### Nicolaus primus

Secundum cum inter alia nos commemorassemus, quod multoties conuentus  
factus fuerit sanctorum Patrum a quibus et obseruatum et deliberatum  
est qualiter absq; Romane sedis, Romanæq; Pontificis consensu nullius in  
gentis deliberationis terminus daretur. Hoc uidelicet de maioribus sum-  
taxat Ecclesie negocijs nos inuenientes quod et ueraces Synodica, et  
facti Synodalia gesta saepe definitam sage et factum fuisse testantur. Ep. 1.

### Innocentius Tertius

Ex illo singularis excellentiæ præuilegio quod unigenitus Dei filius  
Jesus Christus Apostolorum Principi concessit. sanctorum postmodum instituta

manarunt ut maiores causa ad sedem Apostolicam perferantur l. 1. ep. 13. 43. 110.

Juxta sanctiones, aut traditiones Canonicas maiores Ecclesie cause ad sedem Apostolicam sunt deferende ep. 59.

Ad quem velut ad caput maiores Ecclesie non tam constitutione Canonica  
q̄ institutione Divina merito referuntur l. 2. cpta 121.

Ecclesia duobus de causis uniuersalis uocatur. Dicitur enim uniuersalis, quae de uniuersis constat Ecclesys, quae Catholica nominatur, et secundum Sane acceptionem Romana non est uniuersalis, sed pars uniuersalis Ecclesie prima et praecipua ueluti caput in corpore, quoniam in ea plenitudo p̄tans exultat, ad caeteras autem pars aliqua plenitudinis derivatur. Et dicitur uniuersalis Ecclesia illa una, quae sub se continet Ecclesias uniuersas et secundum Sane rationem Romana tantum Ecclesia uniuersalis nuncupatur. Idem lib. 2. ep. 195. Patriarchae Constantinop.

### Concilia Oecumenica

Cuiusq̄ nationis Ep̄os scire oportet, inter eos quis primus ac praesens, et ipsum pro capite habere neq̄ magnum quid gerere sine ipsius iudicio. Illa uero nunquamq̄ duntaxat agere quae ad suam Parochiam pertinent, et ad loca sub illa, sed neq̄ primus ille quicq̄ faciat sine illius consensu, sed erit concordia et glorificabitur Deus per D̄num in sancto spiritu. In canonis Apostolorum can. 34.

Ep̄m oportet ab omnibus Ep̄is qui sunt in provincia eius ordinari. Pontifas sane uel confirmatio pertinebit per singulas provincias ad Metropolitanum Ep̄m in primo Niceno can. 4. et in secundo can. 3.

Mos antiquus perduet in Aegypto ut Alexandriae Ep̄us Sororum omnium habeat potestatem, qui quidem et Ep̄o Romano parilis mos est. Similiter autem et ad Antiochiam, caeterasq̄ provincias honor suus uniuersis seruetur Ecclesie. In Niceno primo can. 6.

Per singulas regiones nosse oportet Ep̄os Metropolitanum Ep̄m sollicitudinem totius provinciae gerere, propterea quod ad Metropolim

omnes undiq; qui negotia uidentur Sabere conuerrunt. Unde placuit eum et So-  
nore precellere, et nihil amplius preter eum coeteros Episcopos agere nisi ea tm  
que ad suam diocesim pertinent, uirosq; subiectos. Unusquisq; enim Episcopus Sa-  
beat sua parochie potestatem ut regat iuxta reuerentiam singulis competentem  
et prouidentiam gerat totius regionis qua eius urbi subest. In Conc. Antioch. can.

Si quis Epus de certis criminibus accusatus condemnetur ab omnibus Epis eiusdem  
provincia Sine apud alios nullo modo iudicari sed firmam concordantem Epis  
provincia manere sententiam. In eod. conc. 15.

Episcopi iudicio Metropolitanorum, et finitimos Episcopos constituatur ad  
Eccliam Principatum qui multo ante in sermone fidei, et recta operatione  
per suam conuersationem fuerint probati. In Conc. Laodiceo can. 12.

Episcopi qui supra diocesim sunt ad ecclesias que extra terminos earum sunt  
non accedant, neq; confundant, et permisceant ecclesias sed secundum regulas  
constitutas. Alexandriae quidem Epus solam Egyptum gubernat. orientisq;  
aut Episcopi solius orientis curam gerant seruatis honoribus Primatus  
Ecclie Antiochenae Sed et Asiatica diocesis Epi ea que sunt in Asia  
Ponti aut Epi Pontica tantum Sabean curam. Thracia uero ipsius tam,  
tammodo Thracie. Manifestum est namq; quod per singulas provincias  
Provincialis Synodus administrare et gubernare debet omnia secundum  
ea que sunt in Nicea diffinita. Ecclesie aut Dei que sunt in Barba-  
ricis gentibus constituta, regi oportet secundum consuetudinem qua a  
Patribus praualluit. In Conc. Const. i. can. 2.

Constantinopolitana ciuitatis Episcopum Sabere oportet Primatus honorem  
post Romanum Epum propter quod sit noua Roma. In eod. can. 3.

Clerici in Parochiis aut Monasteriis, aut Martyriis constituti sub potestate  
sunt eius qui in ea ciuitate est Epus secundum traditionem sanctorum Patrum  
In Conc. Chalcedonen. can. 8.

Si Clericus aduersum Epum Sabeat causam apud audientiam Synodi  
conqueratur. si uero contra ipsius Prouincie Metropolitanum Epum, Epus  
sue clerici Sabeat controuersiam pergant ad ipsius Diocesis Primatus

aut certe ad Constantinop. regia ciuitatis sedem, ut eorum ibi negotium termi-  
netur. In eodem Cone. can. 9. et 17.

Sedi ueteris Romae Patres merito Primatum reddere, propterea quod ea urbs  
Primatum tenebat. eundem quoque scopum Sabentes centum et quingua  
ginta Dei amantes Epi eandem dignitatem tribuerunt sedi nouae Romae  
cum ratione iudicantes urbem imperio, et Senatu honoratam pari dig-  
nitati frui cum uetere regia Roma, et in Ecclesiasticis rebus aequè ut  
illam magnificari. In eodem Cone. can. 28. et in Trullo can. 36.

Si uobis placet, caritate Petri Apostoli memoriam honorantes ut scri-  
batur ab his qui eam examinarunt Iulio Romano Epi ut per uicinos  
eius Prouincias Epōs si iudicauerit renouandum esse iudicium reno-  
uetur et det iudices. Si autem probauerit talem causam esse ut non  
refrueat, ea quae semel acta sunt, quae decreuerit, rata sunt. In  
Cone. Sardicensi can. 3.

Si quis Epus depositus fuerit eorum Episcoporum iudicio qui in uicinis locis  
commorantur, et proclamauerint agendum sibi negotium in urbe Roma  
alter Epus in eius Cathedra non ordinetur priusq; causa fuerit in  
iudicio Epi Romani determinata. In eod. can. 4.

Si is qui rogat causam suam iterum audiri deprecatione sua mouerit  
Pontificem Romanum ut e latere suo Presbyterum mittat erit in potestate  
Epi quid uelit, et quid assumat.

2: q. 6. p. 1.  
c. 1. q. 6. p. 1.  
c. 1. q. 6. p. 1.  
c. 1. q. 6. p. 1.  
c. 1. q. 6. p. 1.

Placuit ut si Presbyteri in causis suis conueruntur de iudicijs suor,  
Epōs audiantur a uicinis Epōs et cum consensu sui Epi ipsos, ab ipso  
advocati Epi causam inter eos componant. Praeterea si in his causis  
appellatione uti uoluerint non appellabunt iudicia trans mare, sed Pri-  
mates suar, Prouinciar, quemadmodum et de Epōs saepe definitum est.  
Qui autem iudicia trans mare appellant a nemine per Africam in com-  
munionem suscipiatur. In Cone. Cartag. can. 28. 127.

Demum ad uas aures sine uenientes non facilius admittatis, nec  
a nobis excoicatos in comunem ultra uelitis excipere quia hoc etiam  
Nicensi Cone. definitum facile aduertit uenerabilitas tua. Presbyteros quoq;

et sequentium clericoꝝ improba refugia repellat sanctitas tua, quia et nulla Patrum  
definitione hoc Ecclesia derogatum est Africana, et Decreta Nicena suae rife-  
rioris gradus, clericos scilicet ipsos Ep̄os suis Metropolitanis asertissime commiserunt.  
Prudentissime enim iustissimeq; uiderunt quaecunq; negotia in suis locis ubi orta  
sunt finienda, nec unicuiq; Prouincia gratiam Sancti Spiritus defuturam,  
qua aequitas a Christi sacerdotibus et prudenter uideatur, et constantissime  
teneatur. maxime quia unicuiq; concessum est si iudicio offensus fuerit  
cognitor, ad Concilia sua Prouinciae, uel etiam uniuersale Concilium pro-  
uocare. Nisi forte quisq; est, qui credat unicuique posse deum nostrum inspi-  
rare iustitiam, et innumerabilibus congregatis in consilium sacerdotibus denegari.  
Aut quomodo ipsum iudicium transmarinum ratum erit ad quod testum necessarii  
persona, uel propter sexus, uel propter senectutis infirmitatem, uel multis alijs  
intercurrentibus impedimentis adduci non poterunt. Nam ut aliqui a tuo latere  
mittantur nullam inuenimus Patrum Synodo constitutum. Executores etiam  
clericoꝝ uestros quibusuis perentibus nolite concedere, nolite mittere, nec fumosum  
factum seculi in Ecclesiam Christi uideamur inducere. In eodem Concilio. Ep̄la ad

Non oportet reum iudicatum nec a tribus nec a duobus absolui, sed suffragio ma-  
ioris Consilij et Prouincialium, quemadmodum Apostolici Canones constituerunt  
ex monumentis de Augusti et Bagadio.

Oportet eos, qui facultatem absoluendi et ligandi a Deo acceperunt peccati  
qualitatem speculentur. In Canonibus in Trullo Can. 102.

Ep̄i uel Presbyteri, uel Diaconi electionem qua fit a magistratu, irrita man-  
net ex Canone Apostolorum 30. Cum enim qui est ad Episcopatum promotu-  
sus ab Episcopo eligi oportet, quemadmodum Nicaea decretum est Canone  
in Niceno. 2. can. 3.

### Dionisius Areopagita

In sane igitur modum sancti Antistites et separationibus et sacerdoti-  
libus uirtutibus omnibus ut debent, ut ipsos mysterioꝝ auctor Diuinitus  
mouerit. Coerctos uero ita Pontificibus oportet animum intendere quaecunq;  
illi gesserint tanq; a Deo agentis. Eccl. Hierarch. c. 7. parte 3.



Ut si quidem quos Deus præesse alijs statuit inferioribus atq; subiectis secundum  
merita tribuat. Epistola 8

Ignatius

Episcopo subiecti estote, sicut Dño, Presbyteris ut Apostolis Jesu Christi quid  
est enim Epus nisi omnem principatum et potestatem omnium illorū tenens  
quemadmodum deceat hominem tenere Dei imitatore factum secundum  
veritatem Epistola ad Trallianos

Dignum est etenim vos obedire Episcopo vestro et in nullo ei contradicere  
Non enim istum visibilem quis spernit sed illum invisibilem in eo contemnit  
qui non potest a quoquam contemni. Sic enim non ab homine, sed a Deo habet  
promotionem. Dicit enim Dominus Samueli non te spreverunt, sed me.

Ad Magnesianos

Assidet Epus loco Dei, et Presbyteri in loco Apostolorum. Ibidem.

Videns Episcopum vestrum cognovi quia non a semetipso, neq; ab homini-  
bus promotus est in ministerium ad communionem pertinens, neq; per inane  
gloriam, sed in dilectione Jesu Christi, et Dei Patris. Presbyteri, Diaconi  
atq; omnis ceterus clerus obediat Episcopo. Epus tñ Patri, sicut Patri  
Christus. Ad Philadelphenses.

Epus honorate tanquam Principem Sacerdotum, imaginem Dei ferentem  
Principatum quidem secundum Deum, sacerdotium vero secundum Christum  
Ad Smyrnenenses.

Festinate dilectissimi subditi esse Episcopo, Presbyteris et Diaconis  
qui enim istis subditus fuerit Christo obedit qui eis hoc concessit  
Ad Ephesios

Cyprianus

Quod si de collegis aliquis existerit qui pacem non putet dandam, reddet  
ille rationem in die iudicij Domino vel importuna censura, vel insumane  
duritie sue. Constitus sacerdotis aut instituit, aut prolegit. l. i. ep. 2

Nam cum statutum sit singulis hominibus, et æquum sit pariter et iustum

ut uniuscuiusq; causa illi audiat ubi est crimen admissum, et singulis  
Pastoribus portio gregis sit assignata quam regat unusquisq; rationem altus  
sui Domino redditurus.

Si ita res est, actum est de Episcopatus uigore, et de Ecclesia gubernanda  
sublimi, ac Divina potestate.

Sacerdotibus quibus Honor tantus de Dei dignatione conceditur, ut quisquis  
sacerdoti eius et ad tempus sic iudicanti non obtemperat statim necaretur  
In Deuteronomio Deus loquitur et cum Sac tanta et talia et multa alia  
exempla precedant, quibus sacerdotalis auctoritas et potestas Divina digna-  
tione firmatur, quales putas eos esse et Negz enim alunde Saceres oborta  
sunt, aut nata sunt schismata quam inde quod sacerdoti Dei non obtempera-  
tur. Nee unus in Ecclesia ad tempus sacerdos, et ad tempus iudex uice  
Christi cogitatur. Cui si secundum magisteria Divina obtemperaret fra-  
ternitas uniuersa, nemo aduersum sacerdotum collegium quicquam moue-  
ret. Nemo post Diuinum iudicium post populi suffragium, post Coepiscopos  
consensum iudicem se non iam Episcopi, sed Dei faceret. lib. 1. ep. 3

Cum Sabeat in Ecclesia administratione uoluntatis suae liberz arbitrium  
unusquisq; Praepositus rationem altus sui Domini redditurus.

Sed de eo uel maxime tibi scribendum et cum tua grauitate ac sapien-  
tia conferendum fuit, quod magis pertineat ad sacerdotalem auctori-  
tatem, et ad Ecclesia Catholica unitatem pariter et dignitatem de  
Diuina dispositione uenientem. l. 2. ep. 1.

Quam sciam frater charissime Epos plurimos Dominicis Ecclesijs in  
h'o mundo Diuina dignatione Praepositos Euangelicae ueritatis, ac  
Dominicae traditionis tenere rationem l. eod. ep. 3.

Cypriano Papa Presbyteri, ac Diaconi Roma consistentis salutem.

Quam bene sibi conscius animus, et Euangelicae disciplina submixus  
et uerus sibi in Decretis coelestibus testis effectus soleat se solo Deo  
iudice esse contentus, nec alterius aut Laudes petere, aut accusatione  
timere: tamen geminata sunt Laude condigni, qui cum conscientia  
sciant Deo soli debere se iudici, altus tamen suos desiderant, et  
ab ipsis suis fratribus comprobari. Quod te Cypriane frater non mir,

est facere qui consiliorum tuorum nos non tam iudices uoluisti quam participes  
inueniri l. 2. ep. 7.

Honoris etiam communis memores et grauitatis sacerdotalis

[Hoc uel maxime frater laboramus, et laborare debemus ut unitatem a  
Dño et per Apostolos nobis successoribus traditam quantum possum] obtineeri  
curemus l. 2. ep. 10. ad Cornelium

Meminisse aut Diaconi debent quoniam Apostolos 1. Episcopos et Praepositos  
Dominus elegit. Quod si nos aliquid contra Deum possumus qui Episcopos  
facit l. 3. ep. 9.

*pro* Cum ~~pro~~ Episcopatus uigore et CatSedea auctoritate haberes potestatem  
qua posses de illo statim uindicare certus quod Collegae tui omnes  
zatum haberemus quodecunq; circa Diaconum tuum contumeliosum sacer  
dotali potestate fecisses habens circa Smoī homines praepcepta Diuina  
Cum Dominus Deus in Deuteronomio dicat, Et homo quicumq; fecerit in  
superbia ut non exaudiat sacerdotem & Et ut sciamus Sane Dei uocem  
cum uera et summa maiestate eius processisse ad honorandos ac uindi  
candos sacerdotis suos cum Aaron sacerdotem tres de ministris Chore  
Datsam et Abiron ausi sunt superbisse et ceruicem suam extollere  
et sacerdoti Praeposito se adaequare Sratu terrae absorpti ac deuorati  
poenas statim sacrilega audacia sua persoluerunt ut probarentur sacer  
dotis Dei ab eo qui sacerdotes facit uindicari l. 3. ep. 9.

Et ut ipsorum propria uerba designem, Nos inquit Cornelium Ep̄m  
sanctissima Catholicae Ecclesiae erectum a Deo omnipotente et Cr̄o Dño  
nro scimus, nec ignoramus unum Deum esse, et unum Cr̄m esse Do  
minum, quem confessi sumus unum Sp̄m sanctum, unum Ep̄m in  
Catholica ecclesia esse debere l. 3. ep. 11.

Idcirco frater copiosum est corpus sacerdotum concordiae mutuae glu  
tine atq; unitatis uinculo copulatum. Nam etsi Pastores multi sumus  
unum tamen gregem pasчимus, et oues uniuersas, quas Cr̄us sanguine  
suo et passione quas iuit colligere et fouere debemus l. 3. ep. 13.

Audietis omnia quando me ad uos reducem fecerit, qui ut sederem  
iussit l. 3. ep. 15. 15

Cum sit a Crō una Ecc<sup>a</sup> per totum mundum in multa membra diuisa, Iam  
Episcopatus unus Episcopos multos, concordia numerositate diffusus.

Tum deinde post Episcopatum non ex ambitu nec extortum, sed de Dei, qui  
sacerdotis facit, uoluntate susceptum I. 4. ep. 2.

Perficiat Diuina protectio ut Dominus qui sacerdotes sibi in sua Ecclesia  
eligere et constituere dignatur electos quoque et constitutos sua uoluntate  
atque opitulatione tueatur I. 4. ep. 8.

Post Deum iudicem qui sacerdotis facit te uelle non dicam de me, sed de  
Dei, et Christi iudicio iudicare Hoc est in Deum non credere.

Nam credere quod indigni et incerti sunt qui ordinantur quid aliud est  
quam credere quod non a Deo, nec per Deum sacerdotis eius in Ecclesia con-  
stituantur.

Præualuit apud te contra Diuinam sententiam, et contra conscientiam  
nostram Dei uiribus mixam inimicorum commentum.

Qui te Ep<sup>m</sup> Ep<sup>i</sup>, et iudicem iudicis ad tempus a Deo <sup>pani</sup> constituis

Ve etiam qui non credebant Deo Ep<sup>m</sup> constituenti uel diabolo credant  
Ep<sup>m</sup> proseribenti, nec hoc iusto, sed dolens profero cum te iudicem Dei con-  
stituas, et Christi qui dicit ad Apostolos ac per hoc ad omnes Præpositos  
qui Apostolis uicaria ordinatione succedunt Qui audit uos me audit et  
Unde enim schismata et Særeses orta sunt, et oboriuntur, nisi dum Ep<sup>s</sup>  
qui unus est, et Ecclesie præest superba quorundam præsumptione contem-  
nitur, et homo dignatione Dei honoratus, ab indignis hominibus iudicatur.

Quam ob rem fratres si maiestatem Dei qui sacerdotis ordinat, et Christi cogi-  
taueris et I. 4. ep. 9.

Quamuis Ap<sup>l</sup>us omnibus post resurrectionem suam parem potestatem tribuat  
et dicat Sicut me misit Pater, et ego mitto uos Accipite spiritum sanctum  
si cui remiseritis peccata remittentur ei; si cui tenueritis, tenebuntur:  
tamen ut unitatem manifestaret unitatis eiusdem originem ab uno inci-  
pientem sua auctoritate disposuit. Hoc erant utique et coeterni Ap<sup>l</sup> quod  
fuit Petrus, pari consortio præditi et honoris et potestatis, sed exordium  
ab unitate proficiscitur, ut Ecc<sup>a</sup> una conspiciatur.

Quam unitatem firmiter tenere, et vindicare debemus maxime Episcopi, qui  
in Ecclesia praesidemus, ut episcopatum quoque ipsum unum atque indivisum probemus  
Episcopatus unus est cuius a singulis in eandem partem tenetur De simplicitate  
Prelatorum  
Et nos sacerdotes Dei, et Ecclesiae eius de ipsius dignatione praepositi sciamus  
remissam peccatorum in Ecclesia dari posse Ad Quirinum.

Quando sciat omnis Episcopus pro licentia libertatis, et potestatis suae arbitrium pro-  
prium tanquam iudicari ab alio non possit, cum nec ipse posset alterum iudicare  
sed expectemus univerni iudicium Domini nostri Jesu Christi, qui unus et solus sciat  
potestatem et praeposendi nos in Ecclesia sua gubernatione, et de alio nostro  
iudicandi. In Cone. Cartag. primo. aug. de bapt. & sacramentis. li. 2. c. 2.

### Atanasius

Noli ex lectione scripturarum, quanti seculis sit Episcopus Ecclesiam suam deserere  
et negligere gregem Dei Pastorem enim absentem lupis invadendi gregis occasionem  
praebet. Si igitur fugissem, quam excusationem apud veros Episcopos vel potius apud  
cum qui mihi hunc gregem concessit dediturus essem? est autem ille index  
omnium terrarum, verus, et ubique rex dominus noster Jesus Christus filius Dei.  
In hoc genere culpa veteres apud Eusebium Pastores fuisse. Id quum  
sciret Beatus Paulus unicuique nostrum in discipulo suo praecipit dicens  
Noli negligere gratiam quae data est tibi cum impositione manuum Pfbris  
In Apologia ad Constantium Imp.

Non oportuit in mei locum Arrianum subrogari, sed prout Apostolus praeci-  
puit, congregatis populis una cum spiritu sancto qui Episcopum constituunt  
In Epistola ad Orthodoxos in persecutione  
Vbi autem Deus eum ad Episcopatum promoverat.

Porro quod nostrum plerique sub omnium oculis acclamationibus quae  
Atanasium Episcopum creaverint nos ipsos in testes offerimus, quibus ut  
auctoribus creationis maior quam istis qui et tunc aberant, et  
nunc mentiuntur, fides sciri debet.

Ecce enim Eusebius iam inde desiliens alienum Episcopatum arripuit,

et sortem Dei secundum quam constitutus, ordinatusq; est pro nullo ducit  
In Apologia 2. et est epla' synodi Alexand.

Si igitur vere parum eundemq; honorem in omnibus Episcopatibus censetis esse  
neq; ex magnitudine civitatum honorem eius rei crescere arbitramini oportuit  
eum cui concedita est parva civitas in ea qua credita est permanere, et ne-  
quaquam reiecta concedita ad eam qua concedita non est transuolare, nec  
eam que a Deo data est aspersari, illam vero, qua ambitu hominum concessa  
est magnificare uideatur. In eadem Apologia et sunt ex epla' July Ep'i. Rom.

Primum ne Liberio quidem Rom. Ep'o sepecerunt, nulla reuerentia ducti, uel  
quod sedes illa Apollolica esset, uel quod Roma Metropolis esset Romana ditione

Liberius deinde post exilium in exilio biennium inflexus est mirisq; mor-  
tis ad subscriptionem inductus

Hic Osius princeps est synodorum, et si quid scribit, ubiq; auditur. Hic forma-  
lam fidei in Nicena synodo concepit, et Arrianos ubiq; pro Sacerdote tra-  
duxit. In epla' ad solitariam uitam, agentes

Melius quam nos nra nouit Dominus, et nouit quibus suis committet Ecclesiam  
Ad Draconticum epla'

Quod si nondum soluta sunt uincula, tradas te ipsum discipulis Iesu, adsunt  
enim qui te soluant pro potestate ea quam a Salvatore acceperunt. Quae-  
cumq; ligaueris super terram. In illud. ut in castellam

### Hilarius

Tanta et tam Deo propria, uos o sancti, et beatissimi uiri ob fidei meriti  
clauis regni coelorum sortiti et ligandi, atq; soluendi in coelo et in terra  
ius adepti gesta esse per Dnum Iesum Crism Dei filium uideratis. de  
Trinitate lib. 6.

Super Sanc igitur confessionis petram Ecclesiae aedificatio est. Haec fides  
Ecclesiae est fundamentum, per Sanc fidem infirma aduersus eam sunt  
inferorum porta. Haec fides regni caelestis habet clauis. Haec fides qua in terris solue-  
rit, aut ligauerit, et ligata sunt in coelis et soluta. Haec reuelatio Patris

est. Hoc Ecclesie fundamentum. Hac securitas eternitatis est. Hinc regni coelorum  
habet claves. Hinc terrena eius iudicia coelestia sunt. *Ibidem*

Quis est fidelis servus et prudens in quantum in commune omnes nos ad indefessam  
vigilantiam curam adhortatur. Specialem tamen populo principibus et episcopis in  
expectatione adventu quæ suo sollicitudinem mandat. *Canone 27. in Mattheum*

Didymus lib. 2. de spū sancto

Separate mihi Saulum et Barnabam quæ vox divinitatis et auctoritatis  
index et eum ministerium quod eis commisit et tradidit spiritus Patris et  
filij sit ministerium. Pariter enim ad nationes spiritus sancti auctoritas dicitur.

Apostoli quasi principatum in sacerdotio possidentes et imitatores fidei a  
Chrō sunt demonstrati sicut dicente. Eantes docete omnes gentes.

Apostolos quos Christus magistros esse precepit, et pater probavit, et spūs  
sanctus dispensatores et prepositos in Ecclesia constituit, persubetur

Gregorius Nazianzenus

In vero prospere procede et regna et tibi coadministret sacerdotium  
quod sonoravit Deus. *Ad Melitarium*

Postquam cognovisti te in altum thronum collocatum et in eis spiritus  
qui lucernam super candelabrum publicavit, que neque prius obscuræ  
lucet, gavisus sum fateor. *Basilio magno ep. 38*

Hieronymus

Epi et Presbyteri. Sabeant in exemplum Apostolos, et Apostolicos  
vivos, quorum sonorem possidentes Sabere nitantur et meritum.  
*Ad Paulinum*

Apud nos Apostolorum locum epi tenent. *Ad Marcellum*  
Ubiungz fuerit Epūs sine Romæ, sine Eugubij sine Constantinopol.  
sine Nægij sine Alexandria sine Tanis eiusdem est meriti, eiusdem  
est et sacerdotij, Potentia divinitas et paupertatis humilitas vel sublimior  
vel inferior Epūs non facit. Ceteros omnes Apōlōs successores sūt. *Ad Euagriū*

Et dicitur super Petrum fundatur ecclesia licet idcirco alio in loco super oēs  
Apostolos fecit, et cunctis claves regni caelorum accepit, et ex quo super  
eos ecclesiae fortitudo solidetur: tamen propterea inter Xij unus eligitur ut  
capite constituto sedis status tollatur occaso. Adversus Iovinianum l. primo.

Hae domus edificata est super fundamenta Apostolorum et Prophetarum, qui et  
ipsi montes sunt. In Esaiam: c. 2.

Absit ut de his quicquid sinistrum loquar, qui Apostolico gradui succedentes  
Christi corpus sacro ore conficiunt per quos et nos Christiani sumus qui cla-  
ves regni caelorum habentes quodammodo ante iudicij diem iudicant qui sponsa  
Domini sobria castitate custodiunt.

Non est facile stare loco Pauli tenere gradum Petri. Ad Hebraeos,

Miror sanctum Episcopum in cuius Parochia esse Presbyter dicitur acquies-  
cere <sup>furore</sup> ~~feroci~~ eius, et non virga Apostolica, virga ferrea confringere vas  
inutile, et tradere in interitum carnis. Ad Riparium.

Quatuor sunt genera Apostolorum. Vnum quod neque ab hominibus est, neque per  
hominem sed per Jesum Christum et Deum Patrem. Aliud quod a Deo quidem  
est sed per hominem. Tertium quod ab homine non a Deo. Quartum quod  
neque a Deo, neque per hominem, neque ab homine sed a semetipso. De primo  
genere potest esse Esaias, coeterique Prophetae, et ipse Apostolus Paulus qui  
neque ab hominibus, neque per hominem sed a Deo Patre et a Christo missus  
est. De secundis Jesus Naue qui a Deo quidem est Apostolus consti-  
tutus, sed per hominem Moysen. Tertium genus est cum hominum favore  
et studio aliquis ordinatur. Idcirco videmus plurimos non Dei iudicio  
sed redemptoris favore vulgi in sacerdotum subrogari. Quartum est Pseudo-  
prophetarum, et Pseudo-Apostolorum, de quibus Apostolus istiusmodi Pseudo-  
apostoli operarii iniquitatis. In com. epist. ad Gal. c. 1.

Videre Petrum non descendi studio, qui et ipse eundem praedicationis haberet  
auctorem sed honoris priori Apolo deferendi. Ibidem.





Sed contra cum uiderent quod creditum est nisi Euangelium præputij sicut Petro circumcissionis. hoc est. Unus atque idem nisi Euangelium præputij et Petro circumcissionis credidit Me misit ad gentes, illum posuit in Iudæa Providentia itaq; Dei alius Aplus circumcisis datus est qui legis umbris uideretur acquiescere alius in præputio constitutus qui Euangelij gratiam non putaret esse seruitium sed liberam fidem. ad Galat. c. 2.

Qui operatus est Petro & Petrum solum nominat, et sibi comparat quia primatum ipse accepit ad <sup>fund</sup> fundandam Ecclesiam se quoq; pari modo electum, se quoq; pari modo electum ut primatum habeat in fundandis gentium Ecclesijs ita tamen ut et gentibus prædicaret Petrus si causa fuisset, et Paulus Iudæis Nam utriq; inuenitur utriq; fecisse Sed tamen plena auctoritas Petro in Iudaismi prædicatione data dinoscitur, et Pauli perfecta auctoritas in prædicatione gentium inuenitur. Vnde et magistrum gentium se uocat in fide et ueritate Unusquisq; enim pro uiribus suis et dispensationem sortitus est ad Gal. 2.

Ipse dedit quosdam Apostolos. Aphi' epi sunt. Propseta exploratores scrip- turarum. Epies. 4

Hoc modo scribit Timotheo ut securus esset de sua ordinatione quia imperio Patris et filij electus esset ad docendum.

Columnæ sunt Ecclesia Apostoli et maxime Petrus Iacobus et Ioannes Non aliud significat Petrus, aliud cephas sed quam nos Latine et Græcè petram uocant, Sane Hebræi et Syri propter linguam inter se uiciniam cepham nuncupant ad Gal. c. 2.

Ipse dedit quosdam Apostolos, quosdam &c Qui Pastor est debet esse et magister Nec in Ecclesijs quamuis sanctus sit Pastoris sibi nomen assumere nisi possit docere quos pascit. Vel certe aliter Ut unus atq; idem Præses Ecclesiæ sit Pastor et doctor Pastor ouium, magister Sominum &c

Negue uero absq; ordine putemus Apostolum subito prorupisse, uerum quia præmisserat esse Deum super omnia et per omnia et in omnibus et unicuiq; sanctorum datam gratiam secundum mensuram donationis Christi nunc addit alios Aplos alios Propsetas, alios euangelistas, alios pastores et magistros esse in Ecclesia distributos: qui necessarij sunt ad perfectionem instructionemq; sanctorum Ad Epies. 4

Dominus, te medicum morborum in ecclesia ordinavit Ad Athanasium

Sollicitudo tua pro omnibus Ecclesijs tanta est, quanta pro ea qua privatim a communi nro dno concessita est tibi incumbit Ad eundem. ep. 52

Glorificauimus Deum, qui per singulas nationes elegit eos qui ipsi complacent qui nunc uirum ex regnante urbe ad ouilium Christi curam traxit, qui gubernaculos magna et celebris nauis praefectus factus est ecclesia Dei in fide in Christum

Age igitur homo Dei quandoquidem non ab hominibus accepisti, aut edoctus es euangelium Christi: sed ipse te Dominus a iudicibus terra, et populi infirmitatem. Ad Ambrosium Mediol. ep. 11. *Ad p. Aptoꝝ sedem transtulit, decerta foresta certamine, corrigi*

Lupi cauendi sunt uobis per uigilantis alicuius praefecturam. quem uestrum quidem est petere, domini uero est ostendere: qui a magno illo ecclesia urae praside Grego usq; ad Sunc Macarium alium super alium apponens, ac semper coaptans uelut ex quodam pretioso lapidum monile mirum qualem pulchritudinem Ecclesiae uestrae largitus est. Quare neq; de successuris desperandum est. Nouit eni Dominus, qui ipsi sunt, et perduxerit utiq; in medium a nobis eos qui fortasse non expectantur Ad Neocesamen ep. 52

Quod qui recte uerbum ueritatis tractant, ij ita sunt suscipiendi quasi Dominus ipse pro gloria eius qui illos misit Jesu Christi dno nri Qui recepit uos me recepit qui uos audit me audit, et qui uos spernit me spernit. Sicut angelum Dei suscepistis me, sicut Christum Iesum. In magnis moralibus

### Ambrosius

Effugere non possumus officium docendi quod nobis refugientibus imposuit sacerdotij necessitudo l. 1. off. c. 1.

Dicitur enim ecce ille non in ecclesia nutritus sinu in sacerdotio manet non uirtute sua, sed Christi gratia Serua Domine murus tuum, custodi donum quod contulisti etiam refugienti. Ego sciebam quod non eram dignus uocari Epus quoniam dederam me saeculo huic, sed gratia tua sum id quod sum De Poenit. l. 2. c. 8

Isteo tertio admonetur ut pascat, tertio utrum dominum diligat interrogatur ut quem tertio ante crucem negauerat, tertio fatezetur de fide l. 5. c. 1.

Hic ubi audiunt uos quem me esse dicitis Statim loci non in memore sui pri-  
matum egit Primatum utiq; confessionis, non Sonoris, Inmaturum fidei  
non ordi<sup>nis</sup>, Hic est ergo Petrus qui respondit p<sup>ro</sup> ceteris Ap<sup>osto</sup>las  
immo p<sup>ro</sup> ceteris, Et ideo fundamentum dicitur, quia nouit non solum  
p<sup>ro</sup>prium proprium, sed etiam commune seruare. De incarnationis  
D<sup>omi</sup>ni Sacramento c. 4.

Fides ergo est Ecclesie fundamentum. Non enim de carne Petri, sed  
de fide dicitur est, quia porta mortis non ei p<sup>ro</sup>ualebunt, sed confessio  
uicit infernum. Et Sac<sup>ra</sup> confessio non unam. Saceresim excludit Nam cum  
Ecclesia multis tanq; bona nauis fluctibus saepe tundatur, aduersus oes  
Saceresim debet ualere Ecclesie fundamentum Ibidem c. 5.

Confirmavit itaq; caritatem trina responsio, uel abolenit trina nega-  
tionis errorem In oratione de obitu Theodori Imp.

Hae clauis Cr<sup>u</sup>is est dominus qua ad credulitatem fidei peccator,  
arcana reserantur. Ista clauis sicut ait Dominus Petro Tibi dabo  
clauis regni cael<sup>o</sup>r<sup>u</sup>m, serm. 8.

Clauem Petri fidem dixerim esse Petri per quam coelos apperuit, pene-  
trauit inferna securus, maria caueant intrepidus. Tanta enim  
Apostolicae fidei uirtus est ut cuncta illi elementa pateant. Hoc est  
non illi angelica claudantur ianua, non portae p<sup>ro</sup>ualeant  
Tantari, non aquarum fluentia subdant. Ista autem ipsa clauis,  
quam fidem dicimus, uideamus quemadmodum constat, quemadmodu  
solida sit. Arbitror illam duodecim artificum operatione conflata  
Duodecim enim Apostolor<sup>u</sup> symbolo fides sancta concepta est, qui  
ueluti periti artifices in unum conuenientes. Clauem suo consilio  
conflauerunt. Clauem enim quandam ipsum symbolum dixerim  
per quod reserantur. Liaboli tenebrae ut lux Cr<sup>u</sup>is adueniat  
aperiantur consuetia clausa peccata ut iustitiae fulgeant opera  
manifeste serm. 38.

Cum tertio interrogaretur a D<sup>omi</sup>no Simon amas me? Respondit

104  
tertio. Domine tu scis quia diligo te. At dominus Pasce oves meas, et hoc  
tertio quod quidem dictum ad compensationem prioris profuit erroris Qui  
enim Dominum tertio negauerat tertio confiteatur, et quoties culpam delin-  
quendo contraxerat, toties gratiam diligendo conquirat Serm. 46.

Tu es Petrus et Petra dicitur eo quod primus in nationibus fidei funda-  
menta posuerit, et tanquam saxum immobile totius operis Christiani compagem  
molemq; contineat Serm. 47.

Recte quia Petra Christus Simon nuncupatus est Petrus ut qui cum Domino  
fidei societatem habebat cum Domino Saboret, et nominis Domini unum  
tatem, ut sicut a Christo Christianus, ita et a Petra Christo Petrus Apostolus  
uocaretur Serm. 48.

Benedicimus illas regni coelorum quas in Beato Petro Apostolo cuncti sus-  
cepimus sacerdotes De dignitate sacerdotali c. 1.

Honor et sublimitas episcopalis nullis poterit comparationibus adaequari.  
Si regum fulgore compares, et principum diademati longe erit infe-  
rius quam si plumbi metallum ad auri fulgorem compares Quippe  
cum uideas regum colle et principum submitte genibus sacerdotum  
et exoscalatis eorum, dextris orationibus eorum se credant communi.

Quid iam de Plebeia dixerim multitudinem, cui non solum praeferi a  
Domino meruit, sed ut eam quoque iure tueatur patri praecipis imperatum  
est Evangelicis Sic certe a Domino ad Beatum Petrum dicitur. Petre  
amas me, et ille Tu scis quia amo te. Et cum tertio fuisset interro-  
gatus, et trina responsione fuisset subsecutus repetitum est a Domino  
Pasce oves meas Quas oves, et quem gregem non solum tunc suscepit  
beatus Petrus sed et nobiscum eas suscepit, et cum illo et nos suscepimus  
omnes, unde regenda sacerdotibus conceduntur merito rectoribus  
suis subdici dicuntur, quia Evangelico coruscante mandato uidemus  
nihilominus esse praefixum Non est discipulus super magistrum Iud. c. 2  
Quis dat fratrum Episcopalem gratiam Deus an Homo? Respondes sine  
dubio Deus sed tamen per hominem dat Deus. Homo imponit manum

Deus largitur gratiam, Sacerdos imponit supplicem dextram, et Deus benedicit potenti dextra. Epus imitat ordinem, et Deus tribuit dignitatem O iustitia, o aequitas. Si Somini pecunia datur qui nihil in ordine amplius operatur nisi solum servitium, quod ei creditur, cur Deo totum negatur, qui ipsum ordinem tibi largitur Ibid. c. 5.

Ab Archiepo sum nuper ordinatus Epus, centumq; ei solidos dedi ut Epalem gratiam consequi meruissem, quos si minime dedissem Sodie Epus non essem. Ibidem.

Ecce ad quae mala voluitur Deservens ordo, Ecce ad quae probra sunt desapsi sacerdotes qui audire meruerant a iudice mundi vos estis Lux mundi, Ecce quibus subjiciantur gentes quibus a Dno dicitur est Vos estis sal terra Ergo si Lux est Ecclesia Epus a Dno ordinatus, ita ut imperitia tenebras praedicationis suae eloquio rutilante conscientiarum latebras illuminet, cur ipse palpantibus tenebris tenetur obstruitus Ibid. c. 6.

Petra est Christus etiam discipulis suo Socrus uocabuli gratiam non negavit, ut et ipse sit Petrus, quod de Petra Sabeat soliditatem constantiae, fidei firmitatem Enitere ergo ut et tu Petra sis Itaq; non extra, sed intra te Petram require. Petra tua altus est. Petras tua mens est Super Sane Petram aedificetur domus tua, ut nullis possit nequitiarum spiritalium enerberari procellis Petra tua fides est Fundamentum Ecclesiae fides est Si petra fueris in Ecclesia oris, quia Ecclesia super Petram est.

Si in Ecclesia fueris portae inferi non praevalebunt tibi. Portae inferi, portae mortis sunt. Portae autem mortis porta Ecclesiae esse non possunt In Lucam l. 6. c. 8.

Accipite Spiritum sanctum Nisi remittendorum gratia tributa est peccatoribus, quod esse videtur angustius, et ideo insufflatur a Christo, ut

ut credas Spiritum Christi, et credas de Deo Spiritum Deus enim solus peccata dimittit Lucas autem Linguarum gratiam scripsit effusam 1. 10. c. 24.

Apostolos nominavit, quorum se sui socium dicit ut Apostolatus cum gratia esset domi Dei. A Deo ergo Patre per Christum Dominum Sane acceperunt potestatem ut vice Domini signis doctrinam Dominicam acceptabilem facerent In Epistolam ad Rom. c. 1.

Caput itaque in Ecclesia Apostolus posuit qui Legati Christi sunt sicut dicitur idem Apostolus pro quo Legatione fungimur Ipsi sunt Episcopi firmitate utud Petro Apostolo et dicente inter coetera de Juda Et epistolam eius accipiat alter 1. Cor. c. 12.

Qui operatus est Petro in Petram solum nominat, et sibi comparat quia primatum ipse accepit ad fundandam Ecclesiam se quoque pari modo electum, ut primatum habeat in fundandis gentium Ecclesiis: ita tamen ut et Petrus gentibus predicaret si causa fuisset et Paulus Judaeis Nam uterque inuenitur utrumque fecisse: sed tamen plena auctoritas Petro in Judaismi predicatione data dinoscitur et Pauli perfecta in predicatione gentium inuenitur. Unde et magistrum se gentium vocat in fide et veritate. Unusquisque enim pro viribus suis et dispensationem sortitus est Ad Gal. c. 2.

Ipsae dedit quosdam Apostolos Apostoli Episcopi sunt. Ad Ephes. 4

Hoc modo scribit ad Timotheum ut securus esset de sua ordinatione quia imperio Patris et filii electus esset ad docendum.

Ad Timotheum c. c. 1.

### Epiphanius

Singuli Ecclesiarum Episcopi habent sub se Ecclesias quibus curam videntur impendere, et nemo super alienam mensuram extenditur

Jo: Hierosol.

Tu es Petrus et super hanc petram, super confessionem uidelicet Christi, quia dixerat, Tu es Christus filius Dei uiui de Trinitate aduersus Iudaeos.

## Crisostomus

Sacerdotij ius e supernis descendit, quaecumq; ligaueritis super terram &c Regi ea quae sic sunt commissa, sunt tibi coelestia, tibi quum dico Sacerdotem, intelligo. Regi corpora commissa sunt sacerdoti anima Rex corporum maculas remittit, Sacerdos autem maculas peccatorum Ille habet arma sensibilia, Sic arma spiritualia, maior sic principatus Propterea rex caput submittit manui sacerdotis Hom. 4. de uerbis Isaia

Sacerdoti thronus in coelis collocatus est, et de coelestibus negotijs pronuntiandi habet facultatem quis Sac dicit? Ipse coelorum rex Quaecumq; ligaueritis super terram, ex eo quae Deus ipsum regale caput sacerdotis manibus subiecit nos erudiens quod sic princeps maior est illis. Ibi Hom. 5.

Ab omnibus certe pariter leprosi mundabantur, mortui suscitabantur, omnibus enim aequaliter potestas fuit concessa In matth. Hom. 47.

Nec considerant, nec intelligunt sacerdotes Christi uicarios esse et Christum, et quoniam qui honorat sacerdotem Christum honorat Christum In com. in Mattheum incerto auctore Hom. 16.

Si credis Dei esse electionem ne indigneris, illi enim indignaris et aduersus illum imitaris irritaris Illius enim est electio quod si ipse elegit. Tu uero audes huic ipsi indignari idem facis quod Caia. Oportet enim probare, quod Deo placuit. In acta Apoll. Hom. 3.

Quousq; in Sac sede constituti sumus, quousq; praesidentiam habemus  
habemus et dignitatem et potestatem licet indigni sumus. Si Moyses  
sedes adeo ueneranda fuit, ut propter ipsam auidne oportuerit sa-  
cerdotem: multo magis Christi. illam nos suscepimus, ab illa loqui-  
mur, ex quo et Cris ministerium reconciliationis in nos posuit  
Jam et nos legationis sermonem accepimus et uenimus a Deo. Hoc  
enim ad Episcopatus dignitas uenimus ad uos legatione fungentis  
Nos Dei Legati sumus ad homines. Si uero uendicamus nobis istud  
non nos sed Episcopatus hoc potuit non quibus sed Epus Ad Colos.  
Rom. 3.

An ignoras quid sit sacerdos? Angelus utiq; dñi est. Non ex se  
ipso loquitur. Si despicias non illum despicias. Sed Deum qui illum  
ordinauit. Sed unde inquis constat Deum fuisse illius ordinationis  
auctorem? Nempe nri tu sane Sabeas spes tua magna facta est  
ad Timoth. 2. c. 1.

Qui terram incolunt. His commissum est ut ea qua in caelis sunt  
dispensent. Ijs datum est ut potestatem habeant, quam Deus neq;  
angelus, neq; Archangelus datum esse uoluit. Neq; enim ad illos  
dignum est. Quaecunq; alligaueritis in Saecrdotum uinculum  
animam peruadit, usq; adeo ut quaecunq; inferne sacerdotis  
confecerint, illa eadem Deus superne rata habeat. Etenim  
quid hoc aliud esse dicas nisi omnium rerum caelestium potesta-  
tem illis a Deo commissam: Quorumcunq; aut peccata retine-  
ritis, tenebuntur. Quae iam obsecro potestas Sac una maior  
esse queat? Pater omnifariam potestatem dedit filio. Coetero  
uideo ipsam eandem omnifariam potestatem dedit filio illis tra-  
ditam. Nam quasi iam in coelum translati, ac supra humanam  
naturam positi, sic illi ad istum principatum perducti sunt qui a  
Deo



tanto maiorem accepit potestatem, quanto caelum terra pretiosius est.  
 Sic uilem eorumque dignitatem accepisse nonnullis uideari debet, ut uel in eorum  
 unquam cogitationem descendere queat reperiri quandoque posse unum  
 aliquem ex eorum numero, quibus tanta illa gratia paulo ante dixi fue-  
 rint a Deo concessita, cui ipsi minus sauum sordescat, quique donum  
 sibi a Deo datum despiciat. Neque uero in humiliando solum, sed et  
 in bene uerendo maiorem maiorem Deus potestatem largitus est sacer-  
 dotibus, quam naturalibus nostris parentibus lib. 3. de sacerdotio  
 Talis mea est in Christo qui tibi ad se uocato omnium suarum curam commisit  
 fides atque expectatio. Ibidem l. 6.

Nunc non est dicendum super CatSedram Moysi, sed super CatSedram  
 Christi sederunt sacerdotes eius enim accepere doctrinam. Quare  
 Paulus inquit, Pro Christo Legatione fungimur Nonne uidetis  
 saeculi principes quibus omnes subesse? Quod si homo aliquem consti-  
 tuerit tantus subit metus: Si Deus quem constituit despiciamus  
 maledicimus quamquam hae digna excusatione! In com. in Joan.  
 Homil. 85.

Magnam adeptus es dignitatem, et Ecclesiasticum accepisti principatum  
 Noli superbia efferni: non tuam gloriam adeptus es, sed ea te  
 Deus ornauit. 1. Cor. 4.

Ut uiderem Petrum Post tanta, taliaque beneficia cum nihil opus  
 haberet Petro, nec illius egeret uoce, sed honore par esset illi (nihil  
 enim sic dicam amplius) tamen ascendit uelut ad maiorem, ac semio-  
 rem, soliusque Petri conspectus mouit illum ut eo proficisceretur  
 Sicut nunc multi fratrum nostrorum ad uiros sanctos proficisuntur  
 eodem affectu tunc Paulus ad Petrum profectus est. Quin potius  
 erat hoc multo submissius quod fecit Paulus Nam illi nunc utilitatis  
 sua gratia suscipiunt peregrinationem: at tunc beatus ille non ut

disceat aliquid ab illa, neq; ut correctionem aliquam acciperet profectus  
est: sed tantum ut uideret eum, suaq; presentia honoraret. ad gal. 2

Ipse dedit quosdam quidem primum Apostolos. Illi enim habebant  
omnia. Pastores ac Doctores quibus uidelicet uniuersus populus  
concreditus erat. Quid ergo minores erant Pastores ac Doctores?  
Nimirum. Erant enim circumuentibus, et Euangelizantibus in-  
feriores, qui habitando quieti circa unum duntaxat locum  
occupabantur. ut Timotheus, ac Titus Episc. 4.

Huius rei gratia Titus ac Timotheo tantum scribit quod  
tam ecclesiam gubernacula, curamq; tradiderat. In argum. epist.  
1. ad Timoth.

Secundum precedentes in te Propsetias Quid est ex Propsetia?  
ex spiritu sancto Deus enim reuera, et iustus Propseta fuit  
ut idem quum dicit Spiritus sanctus, Segregate mihi Saulum  
ac Barnabam ita et Timotheus electus est. Igitur ut illi  
excitaret admonet eum quia illum elegerit, atq; ordinauerit  
ac si apertius dicat, Deus ipse te elegit, ipse tibi Ecclesiam  
credidit, non te iudicium promouit. Sumanum 1. ad Timoth.  
cap. 1.

Episcopatus opus regiminis est. Si quis hunc appetit cura  
regiminis et caritatis affectu non improbo, bonum opus  
desiderat.

Unus e Pauli socijs Sic fuit uir probatus. neq; enim illi inter-  
gram insulam permisisset, neq; ea quae deerrant precepisset  
implenda, et tam multorum Episcoporum iudicium commisisset  
nisi multum illi confideret. Ad Titum 1.

Ceter<sup>is</sup> si quando contingat ut quemquam suae amicum, sive alteri

alterius cuiuslibet et occasione gratia indignum ad Episcopatus  
promoveat apicem, et magnum illi permittat regimen civitatis, quantum  
se ignibus facit obnoxium! Nam qui in ordine privato parum  
zelosus erat, multo profecto magis id patitur cum Ecclesie  
gubernacula regenda suscepit. Ibidem

Cyrillus Alexand.

Quoniam Apostoli omnium erant futuri Ecclesiarum Pastores ab  
ipso Salvatore ad omnes gentes instituturas missi. Hac de causa  
In Joan. 1. 9. c. 38

Talibus Apostolos munivit Salvator quos Doctores orbis constituit  
que omnia Beatus quoque Paulus ad Apostolatam a Cró missus  
affirme servavit 1. 10. c. 28

Sicut misit me Pater et ego mitto vos. Ordinavit Sis verbis or-  
bis Doctores et Divinos mysterioz ministros quos ut Luminaria  
ad illuminationem non regionis Iudaorum solummodo misit, sed  
universum terrarum orbem illuminare iussit. Verax igitur est Pau-  
lus dicens Non sibi aliquem honorem arripere, nisi vocatus  
a Deo sit Ad gloriosum enim Apostolatam Dns n'r Jesus Crú  
discipulos suos vocavit, qui commotum orbem firmarunt susten-  
tacula eius facti. Columna et robur veritatis discipuli sunt  
quos ita dicit mittere, sicut a Patre missus est. Ut etiam Apo-  
stolatus dignitatem ostenderet, et magnitudinem potestatis ex-  
aperiret, et simul monstraret quam viam in studijs suis, utaqz  
sua sequi eos oporteret. Ut intelligant vocandos esse peccatores  
ad penitentiam, curandos corpore simul, atqz <sup>spu</sup> corpore male Saben-  
tes, et in dispensatione rerum non suam, sed eius qui misit volun-  
tatem faciendam, mundumqz predicatione, et doctrina fidei  
salvandum, que omnia quanto studio peregerint non magno labore

a libro Actuum Apostolorum, et Epistolis Pauli perdisces. Ibidem. l. 12  
c. 55.

Diligis me plus Sic? Quoniam cum alijs Apostolatus nomine Petrus  
ab ipso Crō decoratus per in tempore passionis negavit, iure nunc  
ab eo terne dilectionis confessio petitur, ut terne negatio aequalis  
confessionis numero compensetur. Ita quod uerbis commissum fuit  
uerbis curatur. Petit aut ab eo si plus coeteris diligeret: Nam  
qui maiorem clementiam Domini in se fuerat expertus, maiori  
amore affici iure debebat. Nam etsi communiter omnes disci-  
puli magna percussi fuerunt formidine, quando Dominus tra-  
debatur, manus tamen crumen fuerat Petri, qui breuissimo in  
tempore ter Crōm negavit. Quoniam igitur maioris peccati Sal-  
uatoris clementia remissionem consecutus est iure ab eo maior  
repetitur dilectio. Cui enim plus dimittitur, plus diligere debet.  
Terne igitur confessione Petri terne negationis delictum euacuatum  
est. Dixit aut Pasce agnos meos, Apostolatus sibi renouans  
dignitatem, ne propter negationem, qua Sumana infirmitate  
accidit labefacta uideretur. Ibid. c. 64.

Petram opinor per agnominationem aliud in dī g. inconcussam  
et firmissimam discipuli fidem uocauit, in qua Ecclesia Crōi  
ita fundata et firmata esset, ut non laberetur, et esset in-  
expugnabilis. inferorum portis in perpetuum manens. In Dialogo  
de Trinitate. l. 4.

Origenes

Quod si nos quoq; loquuti quod dixit Petrus Tu es Crōus  
filius Dei uini stāng non accepta Suus reuelatione a carne  
et sanguine, sed luce cordi nro illucescente a Patre qui in calis  
est

est efficimur. Petrus et nobis dicitur quod sane sermone sequitur  
 Tu es Petrus et cetera quae sequuntur. Petrus est enim quisquis  
 Christi discipulus, ex quo liberunt de spiritali consequenti eos petra  
 Et super talem Petrum constructur omnis Ecclesiastica doctrina, et se-  
 cundum hanc uita institutio. Quod si super unum istam petram existi-  
 mas aedificari totam ecclesiam, quid diciturus es de Ioanne filio tom-  
 trui, et Apostolorum unoquoque? Quia alioquin num audebimus dicere  
 quod aduersus Petrum unum non preualitura sunt porta inferorum,  
 aduersus autem coeteros Apostolos ac praefectos preualitura sunt,  
 ac non potius in omnibus et singulis eorum de quibus dictum est  
 fit illud quod dictum est, et porta inferorum non preualebunt  
 aduersus eam. Item illud Super Sanc petram etc. An uero sol  
 Petro dantur a Christo clauis regni coelorum, nec alius beatorum  
 quisquam eas est accepturus. Quod si dictum Sic Tibi dabo cla-  
 ues regni coelorum, coeteris quoque commune est cur non simul omnia  
 et quae prius dicta sunt, et quae sequuntur uelut ad Petrum  
 dicta sint omnium communia? Nam Sic et illud uelut ad Petrum  
 uidetur dictum Quaecumque ligaueris super terram, et quae sequuntur  
 Coeteris in Euangelio Ioannis Saluator dans spum sanctum disci-  
 pulis per insufflationem ait. Accipite spiritum sanctum etc.  
 Quoniam autem ij qui Episcoporum locum uendicant, utuntur eodicto  
 sicut Petrus, et clauis regni coelorum, a Seruatore acceperunt  
 docentque ea quae ab illis ligata fuerint, Sic est condemnata. ea-  
 dem et in caelis ligata. Rursus ea quae soluta fuerint ab ipsis eadem  
 et in caelis soluta esse dicendum est illos recte loqui etc. Tom. 2  
 in Matt. tract. 1.

Quis est fidelis seruus, et prudens etc. Quod ad Apostolos, coete-

2093 Epōs et Doctores Parabola ista pertinet manifestum est: maxime ex eo quod apud Lucam Petrus int-errogat dicitis. Ad nos parabolam istam dicitis, an ad omnes? Peccat autē in Deum quicumq; Epūs qui non quasi conseruis suis ministrat sed quasi Dominus. Frequenter autē, et quasi amarus Dominus dominans per uim. Propter quod et desinens quales debeant esse Episcopi sic dicit Non litigiosos, non percussores, sed mansuetos ornatos, et quaecumq; inter fideles et sapientes seruos inueniantur, et dispensatores quos constituit Dominus super familiam suam sicut dicit Lucas. Ex his autē cognoscere est quoniam non solum qui fideles sunt, et sapientes illos constituit Dominus super domum suam, sed etiam malos seruos dicentes in cordibus suis moram facit Dominus meus uenire, propterea percutiant conseruos, manducant et bibunt cum obrijs. Signi ergo arbitrantur se esse in magno fastigio qui praesunt Ecclesys Christi propterea quod constituit eos Dominus super familiam suam, cognoscant quoniam non hoc eos saluat quod constituti sunt a Dno super familiam eius, sed illud ut dent cibum in tempore, et abstineant se a percussoribus, et ebrietatibus: si autem non se abstinerint ab huiusmodi, et magna sapuerint propterea quod constituit eos Dns super familiam suam, scient quoniam ueniet Dominus in die qua non putant, et partem eorū cum Hypocritis ponet, et nihil eis proderit quod constituti sunt Domino super familiam suam (Vobis) tract. 31.

Audite Pastores Ecclesiarū, pastores Dei quod semper angelus eius defendat de caelo, et annuntiet uobis quoniam natus est uobis Sodus Saluator, qui est Christus dñs. Etenim pastores Ecclesiarū nisi ille Pastor uenerit per se bene seruare gregem non poterunt. Infirma est eorū custodia, nisi Christus cum eis pauerit, atq; seruauerit

Dudum in Apostolo lectum est Dei cooperatores sumus. Pastor bonus qui mittatur pastorem bonum cooperatur est Dei et Christi. Et propterea pastor bonus est qui habet secum pastorem optimum compascentem sibi. Posuit enim Deus in Ecclesia Apostolos, Prophetas, Evangelistas Pastores, et Doctores, omnia in perfectionem sanctorum. In Lucam Hom. 12.

Augustinus

Quid est pro Patribus tuis nati sunt tibi filij? Patres missi sunt Apostoli, pro Apostolis filij nati sunt tibi, constituti sunt Epi. Hodie enim Epi qui sunt per totum mundum unde nati sunt? Ipsa Ecclesia Patres illos appellat, ipsa illos genuit, et ipsa illos constituit in sedibus Patrum in Psal. 90.

Interrogavit tertio, et iam tedio affectus Petrus quasi dubitaret Dns de amore ipsius Domine tu inquit scis omnia, tu scis quia amo te. Sed Dominus cum illo sic egit, et tangit diceret Ter me negasti timendo, ter me confitere amando, in psal 90.

Nos enim quos in loco isto Dominus secundum dignationem suam non secundum meritum nostrum constituit et Lib. de Pastoribus.

Quid est super Sane petram edificabo Ecclesiam meam? Super Sane fidem, super id quod dictum est Tu es Christus filius Dei vivi. In Joan. tract. 10.

Petrus Apostolus propter apostolatus sui primatum, Ecclesie gerebat figurata generalitate personam. Quod enim ad ipsum pertinet proprie natura unus homo erat, gratia unus Christianus, abundantiore gratia, unus idemq; primus Apostolus. Sed quando ei dictum est Tibi dabo claves regni coelorum, id est et quodcumq; ligaveris uniuersam significabat Ecclesiam, que in hoc saeculo diuersis tentationibus uelut imbris, fluminibus, tempestatibusq; quatitur, et non cadit, quoniam fundata est supra Petram, unde et Petrus nomen

accepit: non enim a Petro Petra, sed Petrus a petra, sicut non  
Christus a Christiano, sed Christianus a Christo uocatur. Ideo quippe  
Ite Dominus ait. Super Sane petram edificabo Ecclesiam meam  
quia dixerat Petrus. Tu es Christus filius Dei uini. Super Sane  
ergo petram quam confessus es, edificabo Ecclesiam meam. Petra  
enim erat Christus super quod fundamentum et ipse etiam ad ipse  
edificatus est Petrus. fundamentum quippe aliud nemo potest  
ponere. Ecclesia ergo que fundatur in Christo et aures ab eo regni  
coelorum accepit in Petro. et potestatem ligandi, soluendi, peccata  
quod enim est per proprietatem in Christo ecclesia. Hoc est per signifi-  
cationem Petrus in petra, qua significatione intelligitur Christus  
petra Petrus Ecclesia. Ibidem tractatu ultimo

Post resurrectionem suam Dominus interrogauit Petrum non  
nesciens quo ille animo confiteretur amorem Christi, sed ut  
trina confessione amoris, deleteret trinam <sup>negati-</sup> confessionem timoris

Cauete ergo ne uobis Sodie Dominus dicat Dispensatorem te posui  
super familiam meam, et tu panem, eis non fregisti.

Nam ter ait Dominus Petro ut pascat oues, ut tu Pastor intelligas  
oues pascere doctrina, uita, et exemplo, et sicut Dominus ait  
Petro, ita et ceteris Apostolis. Ad fratres in exemo serm. 42

Petrus in Apostolorum ordine primus, in Christi amore promptissimus  
sape unus respondit pro omnibus. Ipse Domino pro requirenti Vos  
quem me esse dicitis. Respondit tu es Christus, unus pro multis  
unitas in multis. Tunc ei ait Dominus Beatus es Simon et  
Tunc diceret, quia tu dixisti <sup>tu es christus</sup> michi, et ego tibi Tu es Petrus  
Hoc aut nomen ei a Domino impositum est, ut ea figura significaret  
Ecclesiam. Quia enim Christus petra. Petrus populus Christianus.  
Petra enim principale nomen est, ideo Petrus a petra, non petra a



Petro, quomodo non a Christiano Christus, sed a Christo Christianus uocatur  
 Tu es ergo Petrus, et super petram <sup>hanc</sup> quam confessus es, super Sane petram  
 quam cognouisti dicens, Tu es Christus filius Dei uiui, edificabo Eccl<sup>iam</sup>  
 et escaam meam. <sup>1.</sup> super me ipsum filij Dei uiui edificabo Ecclesiam  
 meam. super me edificabo te, non me super te. In illo ergo uno Ap<sup>osto</sup>  
 lo est Petrus, in ordine <sup>Ap<sup>osto</sup>lo</sup> primo, et principio, in quo figura  
 batur Eccl<sup>ia</sup> utrunq; genus significandum fuit. 1. formi, et infirmi  
 quia sine utroq; non est Ecclesia. De uerbis D<sup>omi</sup>n<sup>i</sup> serm. 13.

Qui nos spernit. Si solus Ap<sup>osto</sup>lus dixit, spernite nos. si aut sermo  
 eius peruenit ad nos, et uocauit nos amicos, loco constituit nos, uidete  
 ne spernatis nos, ne ad illum perueniat inuidia, quam nobis te  
 ceritis. Ibid. serm. 24.

Unde illa responsio ex int<sup>er</sup>ius prolata uisceribus. Unde ille Petrus testes  
 oculos tuos habens, in corde suo contristatus, quod Deum non solum  
 semel sed iterum et tertio interrogati. Ut trina confessione amo  
 ris, deleteret trina peccatum negationis. Ibid. ser. 50.

Redditur negationi trina trina confessio ne minus amori. Lingua  
 seruat, q<sup>3</sup> <sup>timori</sup> Simon et plus uocis eliciuisse uideatur mors imminens  
 q<sup>3</sup> uita praesens. In Joan. tract. 123.

Petrus unus pro omnibus Tu es Christus Christus filius Dei uiui  
 Audiuisti quod decuit audire eum ex tali uoce. Beatus es et  
 Fides hoc meruit audire non Somo. Nam ipse Somo quid erat nisi  
 quod ait Psalmista Omnis Somo mendax.

Sed tanq; diceret Dominus, expecto numerus legitimus impleatur  
 tertio, confiteatur ter per amorem, quia ter negauit per timorem  
 de utilitate poenitentiae

Theop<sup>h</sup>ylactus

Habent enim potestatem ligandi et soluendi, qui quemadmodum

144  
Petrus Episcopalis gratia digni sunt Sabiti. Ipsi enim ad solum Petru  
deditum est Tibi dabo claves regni coelorum, uerum et omnibus Aplos  
dantur. Quando? quando dixit quos remiseritis peccata et  
Illum enim dabo futurum tempus significat nimirum post resurrexerit,  
onem In Matts. c. 16.

Considera quod Sacerdotum dignitas Diuina est Dei, est enim peccata  
dimittere Quamuis enim indigni sint, tang Deum ipsos uenerari oportet.  
Quid ita? Dei enim sacramenta ministrant, et gratia per illos  
operatur quemadmodum et per asinam Balaam loquuta est, non  
enim sua indignitas gratiam auerget. Quando igitur per sacerdotes  
gratia suppeditatur Honorandi sunt et ipsi. Joan. 20.

§. Tho. in. 10. c. 10a.

ostium nemo se dicit

406 for

















CONCILIO  
DE TRENTO

CAJA  
B-4

Biblioteca